

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding Journalistiek
voltijd

Hogeschool Utrecht

**De kracht van
kennis.**

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding Journalistiek
voltijd

Hogeschool Utrecht

CROHO nr. 34686

Hobéon Certificering

Datum

12 februari 2018

Auditpanel

Drs. W.G. van Raaijen, voorzitter

L. te Lintelo, MSc, lid

W. Wijndelts, lid

V. Bartelds, MBA, lid

J. Boonstra, studentlid

Secretaris

H.R. van der Made

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	3
3.	INLEIDING	7
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	9
5.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	21
6.	AANBEVELINGEN	23
BIJLAGE I	Scoretabel	25
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	27
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	31
BIJLAGE IV	Overzicht auditpanel	33

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Hogeschool Utrecht
status instelling	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief, 2014
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	Journalistiek
registratienummer croho	34686
domein/sector croho	Economie
oriëntatie opleiding	Hbo
niveau opleiding	Bachelor
graad en titel	Bachelor of Arts
aantal studiepunten	240EC
afstudeerrichtingen	n.v.t.
locatie	Utrecht
variant	Voltijd
joint programme	n.v.t.
onderwijstaal	Nederlands
datum audit / opleidingsbeoordeling	31 oktober 2017
contactpersoon opleiding	Hans de Clercq Hans.de.clercq@hu.nl

2. SAMENVATTING

De hbo-bachelor Journalistiek van de Hogeschool Utrecht (HU) is één van de vier hbo-bachelors Journalistiek in Nederland. Naast de HU, bieden ook Fontys Hogescholen, Hogeschool Windesheim en de Christelijke Hogeschool Ede een bachelor Journalistiek aan. De vier opleidingen werken samen in een landelijk overleg.

Standaard 1. Beoogde leerresultaten

De beoogde leerniveaus van de bachelor Journalistiek van de HU ontstijgen volgens het panel de basiskwaliteit. Niet alleen zijn ze stevig gevalideerd, beschrijven ze aantoonbaar het bachelorniveau en zijn ze georiënteerd op de beroepsuitoefening van de journalist-professional, maar ook zijn de ontwikkeling van onderzoekend vermogen en een passende oriëntatie op internationalisering expliciet in de beoogde leerresultaten opgenomen. De opleiding profileert zich op het zogenoemde 'Utrechts profiel', dat journalistiek positioneert als onderdeel van de creatieve industrie en de focus legt op het opleiden van cross-mediale storytellers.

Met name de grondige validatie van het profiel, waarbij de opleiding zich mede baseert op eigen alumnionderzoek, brengt het panel op standaard 1 tot het oordeel '**goed**'.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

Het panel constateert dat de opleiding de dagelijkse realiteit van de journalistiek tot uitgangspunt heeft gemaakt van haar (vernieuwde) didactisch concept en dat zij mede hierdoor een stevige wisselwerking tot stand brengt met de beroepspraktijk. Onderzoek is, door intensieve betrokkenheid van het lectoraat, op een doorwrochte wijze en van meet af aan verankerd in het curriculum, waardoor studenten researchvaardigheden ontwikkelen voor journalistieke producties. In een afzonderlijke leerlijn leren studenten praktijkgericht onderzoek te verrichten, waarbij zij de gehele onderzoekscyclus doorlopen, en – in het kader van ondernemerschap en innovatie – vaardigheden opdoen voor ontwerpgericht onderzoek. De opleiding biedt studenten de mogelijkheid tot individuele profilering en tot het nastreven van excellentie. Studenten komen in voldoende mate in aanraking met de internationale dimensie van het beroep. Het panel vindt dat de opleiding op adequate wijze de vinger aan de pols houdt bij de uitrol van het nieuwe curriculum. Aandacht vereist naar het oordeel van het panel de aansluiting van de opleiding op de vooropleiding en de gerichtheid op een grondige beheersing van de journalistiek-ambachtelijke vaardigheden.

De docenten zijn stevig gekwalificeerd en hun expertise is dekkend voor de uitvoering van het programma. De opleiding besteedt relatief veel aandacht aan professionalisering. Het is het panel gebleken dat de majeure veranderingen in het management, de hogeschoolorganisatie, het curriculum en de werkomgeving ook neerslaan op het functioneren van de docenten als *team*. De werk(druk)beleving is daarvan één aspect; lastiger is het wellicht om 'alle neuzen dezelfde kant' op te krijgen; over de ingeslagen koers – hoezeer ook te verdedigen – is op het moment van de audit onder de docenten nog geen volledige consensus. Naar het oordeel van het panel zal het aspect van 'teambuilding' de komende periode van het management een verhoogde aandacht vragen.

De tijdelijke huisvesting bevat alle ruimten en technologische middelen die nodig zijn om het vernieuwde curriculum naar behoren uit te voeren. Studenten zijn door de bank genomen tevreden over de wijze waarop de opleiding met hen communiceert. Recent heeft de opleiding ervoor gezorgd dat de docenten de informatie uit de studiehandleidingen op eenduidige wijze interpreteren en toepassen. In zowel de Zelfevaluatie als tijdens de audit constateren de studenten de effecten van deze verbetering.

Het panel beoordeelt de onderwijsleeromgeving als '**voldoende**'.

Standaard 3. Toetsing

Het panel constateert op deze standaard basiskwaliteit. De wijze waarop de opleiding toetst past bij het competentiegerichte onderwijs dat zij aanbiedt; het 'toetsgebouw' is gedegen opgezet, er is sprake van integrale toetsing en een breed repertoire aan toetsvormen. Waar formatieve toetsing is ingezet, stimuleert dit het individuele leerproces van studenten. De realistische beroepsproducten waarmee de opleiding het behalen van de beoogde leerresultaten beoordeelt en de wijze waarop de opleiding de toetsen construeert, draagt bij aan de inhoudelijke en toetstechnische validiteit.

De opleiding werkt onder meer met de organisatie van kalibreersessies aan een betrouwbare beoordeling. Ook het vier-ogenbeleid bij het ontwerpen en beoordelen van toetsen en de inzet van een extern geëncommitteerde bij het afstuderen bevorderen dit. Studenten zijn goed op de hoogte waarop zij worden beoordeeld; studiehandleidingen bevatten heldere en concrete informatie hierover. De opleiding evalueert de kwaliteit van het toetsproces stelselmatig en de examencommissie, die stevig in positie is, houdt zowel proactief als reactief zicht op de kwaliteit van de toetsen.

Het panel vraagt aandacht voor de kwaliteit van sommige vragen in multiple-choice toetsen en vindt het – met de examencommissie – belangrijk om de wijze waarop examinatoren hun beoordeling onderbouwen, met name in de afstudeerfase, meer te synchroniseren.

Op grond hiervan komt het panel voor de toetsing tot het oordeel '**voldoende**'.

Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding realiseert op standaard 4 basiskwaliteit. Door de bank genomen, laten de studenten zien dat zij de beoogde leerresultaten van de opleiding hebben behaald. Een van de geselecteerde eindwerken vond het panel onder de maat. Het panel heeft er – op basis van de gevoerde gesprekken met de examencommissie – vertrouwen in dat het hier een eenmalig incident betrof. Het werkveld is zeer te spreken over de wijze waarop de afgestudeerden zich in het journalistieke domein manifesteren.

Het panel beoordeelt de realisatie van de leerresultaten dan ook als '**voldoende**'.

Algemene conclusie:

Het panel is er tijdens de audit van overtuigd geraakt dat de opleiding met haar nieuwe programmaopzet, die dicht op de praktijk wordt uitgevoerd, een koers vaart die beantwoordt aan de behoeften van het journalistieke werkveld. De opleiding heeft een concept in handen dat, eenmaal consequent en volledig doorgevoerd, in potentie de basiskwaliteit kan ontstijgen. Daarvoor is in ieder geval nodig dat (i) de opleiding het huidige niveau van communicatie met de studenten continueert, (ii) nog meer dan nu het geval is, investeert in het draagvlak voor het concept onder haar personeel, (iii) hun werkbelasting zorgvuldig bewaakt en (iv) consequente keuzes durft te maken die de realisatie van het onderwijsconcept bevorderen.

Het panel beoordeelt alle standaarden uit het kader voor de Beperkte Opleidingsbeoordeling met een voldoende. Gelet op de stevige transitie waarin de opleiding ten tijde van de audit verkeert, waarbij de nieuwe opzet en de toetsresultaten ervan nog maar beperkt in ogenschouw kon worden genomen, geeft het auditpanel de opleiding de nadrukkelijke aanbeveling om mettertijd een midterm review door een extern panel te organiseren.

Op grond van de vigerende beslisregels van de NVAO komt het panel voor de opleiding als geheel tot het oordeel **'voldoende'**. Het panel adviseert de NVAO de opleiding opnieuw te accrediteren voor een periode van zes (6) jaar.

Den Haag, 12 februari 2018

Drs. W.G. van Raaijen,
voorzitter

H.R. van der Made,
secretaris

3. INLEIDING

Het cluster van vier bacheloropleidingen Journalistiek onderging in oktober 2017 een accreditatiebeoordeling. De bacheloropleiding Journalistiek van de Hogeschool Utrecht is de oudste van deze vier opleidingen, hanteert een numerus fixus en heeft ca. 1200 ingeschreven studenten.

De hbo-bacheloropleiding Journalistiek van de Hogeschool Utrecht maakt samen met de opleiding Communication & Multimedia Design deel uit van het Instituut voor Media van de Hogeschool. Tot voor kort behoorde dit Instituut samen met het Instituut voor Communicatie tot de Faculteit voor Communicatie en Journalistiek; sinds februari 2017 kent de HU geen facultaire organisatielaag meer, waardoor dienstverlening en huisvesting zijn veranderd. Zo kregen docenten geen vaste werkkamers meer, maar met studenten te delen flexwerkplekken.

Ten tijde van de audit verkeert de opleiding in meerdere opzichten in transitie. Zo is zij recent verhuisd naar een tijdelijk onderkomen en zal zij in augustus 2018 opnieuw verhuizen naar de definitieve nieuwbouwlocatie. Daarnaast is een aanzienlijk deel van het management recent aangetreden. Tegelijkertijd vernieuwt de opleiding grondig haar curriculum. In juli 2017 is de propedeuse van dit nieuwe curriculum doorlopen; ten tijde van de audit is het tweede jaar net gestart. Het docententeam heeft dus zowel van doen met een uitfaserend als met de ontwikkeling en uitvoering van een nieuw curriculum. Het panel heeft uiteraard de producten van de studenten uit het oude curriculum – met name de afstudeerwerken – meegenomen in zijn beoordeling, maar heeft zich bovenal gefocust op de kwaliteit van het nieuwe programma.

De audit vond plaats tegen de achtergrond van een voor de opleiding ogenschijnlijk ongelukkig gesternte. Verhuizing en – met name ook – inrichting en uitvoering van het nieuwe curriculum leidden bij een groep studenten en hun ouders tot onvrede. Een onvrede die niet alleen binnenskamers bleef, maar op journalistieke wijze – kort voor de audit – via regionale en hogeschool media werd geventileerd. Ook wendden voorafgaand aan de audit verscheidene alumni, ouders, studenten en docenten zich op eigen initiatief tot het panel om hun zorg uit te spreken over de organisatiecultuur, het werkgeverschap en de mate van diepgang van de studie. De onvrede binnen de opleiding vertaalde zich bovendien in dalende tevredenheidsscores en lage positioneringen in landelijke onderwijspolls (NSE/Keuzegids). Het panel heeft voorafgaand aan de audit – naast de door de opleiding verstrekte documenten – kennisgenomen van alle (externe) signalen en kritische opmerkingen; het heeft deze – voor zover gerelateerd aan de beoordelingsstandaarden – betrokken bij zijn accreditatieonderzoek, waarvan de neerslag is terug te vinden in dit rapport.

Na de vorige accreditatie

De accreditatie-audit in 2011 leverde de opleiding de aanbeveling op om het niveau van eindwerken te verhogen door meer brononderzoek en het vergroten van het analytische gehalte. Voor wat betreft de eindbeoordeling deed de auditcommissie de aanbevelingen voor verbetering van het vier-ogenbeleid, eenduidiger gewicht van de (tweede) stage en meer transparantie in de beoordelingssystematiek. Ten aanzien van de onderzoekleerlijn pleitte zij voor meer betrokkenheid van het lectoraat.

Een interne audit in 2015 leidde tot de aanbeveling de aanwezige internationale oriëntatie van de opleiding duidelijker te profileren. Ook zou de opleiding het onderscheid tussen de onderzoek- en researchlijn kunnen verscherpen en verankeren in het opleidingsprofiel. Daarnaast raadde de commissie aan een aantal aspecten van de afstudeeropdracht, waaronder het beoordelingsformulier, te verhelderen. Ten slotte zou de opleiding haar kwaliteitszorg op meer systematische en methodische wijze kunnen uitvoeren.

Het accreditatiepanel 2017 heeft kunnen vaststellen dat de opleiding op alle aanbevelingen heeft geacteerd met adequate maatregelen. Waar relevant, maken deze deel uit van de beoordeling op de afzonderlijke standaarden.

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten beschrijven aantoonbaar het niveau (associate degree, bachelor of master) zoals gedefinieerd in het Nederlands kwalificatieraamwerk en de oriëntatie (hbo of wo) van de opleiding. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die vanuit het regionale, het nationale en het internationale perspectief door het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. Voor zover van toepassing zijn de beoogde leerresultaten tevens in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving.

Bevindingen

De opleiding beoogt journalisten op te leiden die zich manifesteren als cross-mediale storytellers. Daaronder verstaat zij mediaprofessionals die met tekst, beeld en technologie in staat zijn op een publieksgerichte wijze hun journalistieke verhaal te vertellen. Studenten leren om zowel met gedrukte media als met audiovisuele en digitale platforms te werken; de opleiding beoogt studenten de benodigde inhoudelijke, technische en productionele kennis en vaardigheden mee te geven om de interactie met publieksgroepen aan te gaan.

Ten tijde van de audit hanteert de opleiding twee profielen: het oude curriculum baseert zich nog op de zeven eindkwalificaties uit het Beroeps- en Opleidingsprofiel van 2004 met actualiseringscycli in 2009-2012, terwijl het nieuwe curriculum is gegrondvest op het in 2015 opgestelde landelijke beroeps- en opleidingsprofiel (BOP). Bij de vorige accreditatiebeoordeling in 2012 waren de beoogde eindkwalificaties van het oude curriculum ook al onderwerp van beoordeling. De oude set eindkwalificaties is op het moment van de audit nog van toepassing op jaar 3 en 4.

Bij de onderhavige beoordeling focust het panel specifiek op de nieuw ontworpen set beoogde leerresultaten (richtinggevend voor jaar 1 en 2) die landelijk in 2015 is vastgesteld en een vijftal competentiegebieden met ieder een set van met elkaar samenhangende competenties omvat. Deze set beoogde leerresultaten heeft de opleiding als volgt geformuleerd:

Competentiegebied en uitwerking
<i>Nieuwsgaring en research</i> 1. De afgestuurde journalist kan (op grond van een grondige kennis van de maatschappij en de actuele ontwikkelingen daarin) relevante onderwerpen selecteren en die van uitgebreide (nationale dan wel internationale) context voorzien door systematische en efficiënte (data)research, analyse en kritische duiding van mondelinge en (wetenschappelijke) schriftelijke bronnen.
<i>Journalistieke productie</i> 2. De afgestudeerde journalist kan zijn gegevens verwerken tot cross-mediale verhalen in alle journalistieke genres voor diverse doelgroepen en platforms door gebruik te maken van (combinaties van) tekst, beeld en geluid (infographics, visualisaties, animaties), is creatief, in multidisciplinaire samenwerking (als coördinator of lid van een team), en altijd op zoek naar nieuwe vormen.
<i>Publieksgerichtheid en –verantwoording</i> 3. De afgestudeerde journalist kent zijn publiek en organiseert en onderhoudt actief contact om zijn journalistieke doelen (of die van het mediabedrijf waar hij voor werkt) in interactie met zijn publiek te realiseren en in het besef van zijn maatschappelijke rol en de (daarmee samenhangende) kwaliteitsnormen, verantwoording af te leggen van zijn handelswijze en keuzes.

Ondernemerschap en innovatie

4. De afgestudeerde journalist kan als ondernemer in de journalistiek aan de slag, hij brengt zelfstandig zijn producten aan de man als freelancer of met een eigen bedrijf, hij denkt in concepten (of ontwikkelt in samenwerking met anderen innovatieve concepten) en vervult een ondernemende en vernieuwende rol in nieuwsorganisaties en in de maatschappij.

Reflectie en onderzoek

5. De afgestudeerde journalist heeft inzicht in de wereld van de media en op de inhoudelijke en bedrijfsmatige ontwikkelingen die daar spelen en de kansen en risico's voor de maatschappelijke rol van de journalistiek. Hij kan een kritische bijdrage leveren aan het verbeteren van het vak, op basis van systematisch praktijkgericht onderzoek.

Omdat het een landelijk beroepsprofiel betreft, is in het ontwikkelingsproces uitvoerig de professionele *oriëntatie* (kennis, vaardigheden en houding) van het journalistieke ambt herijkt en vastgelegd; ook is door middel van een koppeling met de Dublin descriptor en de hbo-standaard het bachelorniveau verankerd en is tevens een relatie gelegd met de *Tartu Declaration* (internationale beroepsprofiel, UNESCO 2006). Uit het landelijk opgestelde beroeps- en opleidingsprofiel blijkt bovendien dat dit door een brede vertegenwoordiging van het werkveld (beroepenveldcommissies van de vier opleidingen en aanvullende externe werkveldexperts) is gevalideerd. Ook de Beroepenveldcommissie van de HU-opleiding is betrokken geweest bij de validatie van het beroeps- en opleidingsprofiel.

Het profiel geeft zowel richting aan het onderzoekend vermogen van de student (C1, journalistieke research, en C5, praktijkgericht onderzoek) als zijn internationale focus (C1); de internationale oriëntatie in het profiel is erop gericht journalistieke onderwerpen zowel in een nationale als internationale context te kunnen plaatsen.

De opleiding baseert haar curriculum op het eigen 'Utrechts profiel', dat de journalistiek positioneert binnen de creatieve industrie, met de focus op creativiteit en innovatie. Daarbij onderscheidt zij de pijlers 'creatief ondernemerschap', 'publieksparticipatie', 'datajournalistiek' en 'visualisatie'. Zodoende definieert zij de studenten die zij beoogt op te leiden als: 'marktgerichte creatieve ondernemers, die (inter-)actief met hun publiek communiceren, met gebruikmaking van moderne IT tot gedegen research in staat zijn en sterk zijn in het visualiseren van informatie'; een recent uitgevoerde enquête onder alumni van de opleiding, lijkt dit te bevestigen: 87% werkt hoofdzakelijk voor een web of digital-only nieuwsorganisatie. Het panel stelt vast dat de beschreven dimensies van het 'Utrechts profiel' zijn verdisconteerd in de beoogde leerresultaten en waardeert het dat de opleiding het profiel onderbouwt met eigen alumni-onderzoek.

Weging en Oordeel

De beoogde leeruitkomsten van de bachelor Journalistiek van de HU ontstijgen volgens het panel de basiskwaliteit. Niet alleen zijn ze stevig gevalideerd, beschrijven ze aantoonbaar het bachelorniveau en zijn ze georiënteerd op de beroepsuitoefening van de journalist-professional, maar ook zijn de ontwikkeling van onderzoekend vermogen en een passende oriëntatie op internationalisering expliciet in de beoogde leerresultaten opgenomen. De opleiding profileert zich op het zogenoemde 'Utrechts profiel', dat de journalistiek positioneert als onderdeel van de creatieve industrie en de focus legt op het opleiden van cross-mediale storytellers.

Met name de grondige validatie van het profiel, waarbij de opleiding zich mede baseert op eigen alumni-onderzoek, brengt het panel op standaard 1 tot het oordeel '**goed**'.

4.2. Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma. Hierbij wordt rekening gehouden met de diversiteit van de toegelaten studenten. De docenten zijn zowel inhoudelijk als didactisch voldoende deskundig om de opleiding te verzorgen en geven begeleiding. De onderwijsleeromgeving bevordert dat studenten op actieve wijze deelnemen aan de vormgeving van het eigen leerproces (*student-centred*). Opleidings specifieke voorzieningen worden beoordeeld, tenzij het gaat om instellingsbrede voorzieningen waarover bij de ITK al is gerapporteerd.

Bevindingen

Ten tijde van de audit worden twee curricula uitgevoerd. Jaar 1 en 2 zijn nieuw ontworpen, jaar 3 en 4 volgen het oude curriculum. In schema is hieronder de stand van zaken ten tijde van de audit weergegeven.

Nieuw curriculum	Oud curriculum	
Jaar 1	Jaar 1	
Semester AV <ul style="list-style-type: none"> Toets praktijkgericht onderzoek (5EC) Toets journalistieke verhalen in AV (5EC) Toets mediaethiek (5EC) Toets crossmediaal werken in audit en beeld (10EC) Toets creativity (5EC) 	Blok 1	Blok 2
Semester Tekst <ul style="list-style-type: none"> Toets ontwerp onderzoek (5EC) Toets journalistieke verhalen in tekst (5EC) Toets publieksinteractie (5EC) Toets crossmediaal werken in tekst (10EC) Toets humanities (5EC) 	Blok 3	Blok 4
Jaar 2	Jaar 2	
Semester Go <ul style="list-style-type: none"> Redactie Generatie You (5EC) Duiding en factchecking (5EC) Onderzoek naar het nieuws (5EC) Redactie Generatie You Live (5EC) Entrepreneurship (5EC) Technology (5EC) 	Blok 5	Blok 6
Semester Slow (onder constructie) <ul style="list-style-type: none"> Freelance 1 Freelance 2 Inhoud 1 Inhoud 2 	Blok 7	Blok 8
Jaar 3 (onder constructie)	Jaar 3	
<ul style="list-style-type: none"> Uitbouw crossmediale lijn, complexere producten, interdisciplinair Ontwerpgericht onderzoek in interdisciplinaire context Ondernemen als freelancer: producties maken en verkopen Stage 	<ul style="list-style-type: none"> Specialisatie (15EC) Mediumredactie (15EC) Freelance (15EC) Stage 1 (15EC) 	
Jaar 4 (onder constructie)	Jaar 4	
<ul style="list-style-type: none"> Profileringsruimte (30EC) Afstudeerprogramma (30EC) <ul style="list-style-type: none"> Afstudeercursus 	<ul style="list-style-type: none"> Profileringsruimte (30EC) Afstudeerprogramma (30EC) <ul style="list-style-type: none"> Stage 2 Afstudeercursus 	

Figuur 1 Schematische weergave van programma-uitvoering ten tijde van de audit

Programma

De opleiding heeft het BOP van 2015 als vertrekpunt genomen voor de curriculumherziening 2016 en daarbij met name de praktijk- en competentiegerichtheid van het onderwijs versterkt.

Het verschil tussen het oude en het nieuwe curriculum is vooral gelegen in de onderwijskundige opzet en de didactische benadering. Inhoudelijk is de nadruk meer komen te liggen op data-research, storytelling en design. Docenten zien desgevraagd als de 'Grote Verandering' dat zij nu veel meer dan voorheen eerst nadenken over wat ze willen dat studenten leren, om vervolgens de vorm erbij zoeken. Een goede ontwikkeling, vindt het panel.

Waar in de 'onderbouw' van het oude curriculum de beoogde leerresultaten waren uitgewerkt tot leeruitkomsten van cursussen – uitgevoerd in vier blokken per jaar – met vaste terugkerende thema's, kent het nieuwe curriculum een opbouw in thema-semester, waarbij de opleiding de leeruitkomsten voor ieder jaar per competentie heeft uitgewerkt naar niveau. Zo kent het eerste jaar van het nieuwe curriculum een AV-semester en een Tekst-semester, waarbij de student aan het einde van het jaar voor de competentie 'Journalistieke Productie' op niveau 1 in staat moet zijn tot '*het produceren van eigen eenvoudige monomediale en crossmediale verhalen voor een gegeven platform*'. Enkele daarbij opgenomen leeruitkomsten zijn: (i) kan een goede (combinatie) van genres, (social)media/platform kiezen voor zijn verhaal en publieksgroep, en (ii) kan ethische dilemma's herkennen en daarover een standpunt innemen. In jaar 2 wordt op de competenties niveau 2 behaald: '*het produceren van complexe crossmediale producties*'. In het kader van de eerder genoemde competentie 'Journalistieke Productie' kiest de student voor zijn verhalen een eigen publieksgroep en platform en krijgt hij in het tweede semester een platform en redactiesetting, gericht op snelle productie toegewezen. En waar hij in het eerste jaar ethische dilemma's analyseert, dient hij deze in het tweede jaar in de praktijk te hanteren (toepassing). Bij zowel het oude als het nieuwe curriculum ligt in jaar 3 en 4 het accent op respectievelijk de eigen profilering, praktijkstages en het afstuderen. De tweede praktijkstage en het afstuderen voert de student uit op het derde beheersingsniveau, het eindniveau van de beoogde leerresultaten, namelijk dat van de startende bachelor-journalist.

De drie niveaus waarop de opleiding de leerresultaten heeft beschreven en de beroepsopdrachten die de studenten gedurende de studie uitvoeren, laten zowel een toename in contextuele en inhoudelijke complexiteit zien als een verhoogd functioneringsniveau voor wat betreft de autonomie in handelen.

Het panel constateert na bestudering van de volledige curricula en de daarbij geformuleerde leeruitkomsten dat de opleiding de beoogde leerresultaten op een zorgvuldige en dekkende wijze heeft vertaald naar de programma's. Ook in het nieuwe curriculum zijn de vier focusthema's, de pijlers uit het 'Utrechts profiel', herkenbaar opgenomen.

Inrichting programma en didactisch concept

Het panel ziet dat de vernieuwde programmaopzet zich naar vorm en inhoud sterker dan voorheen direct vanaf de start beoogt te richten op het opleiden van journalisten die in staat zijn om in uiteenlopende contexten te handelen.

Het sociaal-constructivistische karakter van het curriculum is in dit kader versterkt. Al in de propedeuse maken studenten echte journalistieke producten. Zo leveren zij bijvoorbeeld bijdragen aan twaalf hyperlocale en publiektoegankelijke websites. Zij werken hieraan ca. 28 uur per week zelfstandig binnen redactieteams (leerteams) van 7 studenten binnen een leergroep van 28. Dit gebeurt onder begeleiding van twee docenten – een hoofdredacteur en adjunct – die zich opstellen als coach.

De student ontwikkelt al doende het fundament van het journalistieke metier, waarbij hij concepten, vaardigheden en reflectie, geïntegreerd aanleert. Per semester stelt de opleiding één beroepstaak centraal; inhoudelijk komen telkens bij ieder semesterthema (Tekst of AV) enkele van de zes maatschappelijke kennisgebieden aan de orde: economie, politiek, recht, wonen, kunst, levensbeschouwing.

Per kennisgebied krijgt de student inhoudelijke ondersteuning en een gerichte opdracht waarvan het resultaat meetelt bij de beoordeling van zijn journalistieke productie(s). Ook krijgt de student ondersteunend researchonderwijs ten behoeve van zijn bronnenonderzoek. Ten slotte is er per semester nog aandacht voor afzonderlijke kennisgebieden als bijvoorbeeld Humanities en Creativity, en Professional Skills.

In het tweede jaar staat het vervaardigen van crossmediale producties centraal. Keuzes voor platforms en genres, en de keuze tussen Tekst en AV maakt de student op grond van het verhaal dat hij produceert voor een specifieke doelgroep. Ook vindt in het tweede jaar integratie tussen kennis en research plaats en doorlopen studenten een onderzoekscyclus ter versterking van hun onderzoekend vermogen. De opleiding werkt bij de ontwikkeling en uitvoering van de onderzoekleerlijn nauw samen met het eigen lectoraat Crossmediale Kwaliteitsjournalistiek, waarin diverse docenten van de opleiding als onderzoeker actief zijn. Eén van de kenniskringleden is projectleider van het nieuwe curriculum.

In hun tweede studiejaar ligt de focus sterk op vernieuwend denken en handelen, en verkennen studenten in het kader van ondernemerschap de journalistieke markt. Inhoudelijk verlegt de opleiding de focus uit jaar 1 van lokaal/regionaal naar nationaal/internationaal, de context van de beroepsopdrachten wordt daarbij complexer; zo gaat de student op een korte stage waarin hij een freelance-opdracht uitvoert.

In de bovenbouw, jaar 3 en 4 – die tijdens de audit nog in ontwikkeling zijn – wil de opleiding de crossmediale lijn uit jaar 2 continueren. De student vervaardigt complexere producties die een interdisciplinaire benadering vragen, omdat hij bijvoorbeeld samenwerkt met ontwerpers, ICT-deskundigen of uitgevers.

Het ontwerpgericht onderzoek krijgt een vervolg, ook in een interdisciplinaire context; dit geldt eveneens voor het ondernemend kunnen denken en handelen, waarbij de student freelance producties leert maken en vermarkten.

Voor zijn stage stelt de student een plan op, gericht op het uitvoeren van diverse journalistieke werkzaamheden, taken en rollen. In zijn afstudeerfase ontwerpt de student zelfstandig een onderzoek dat hij vervolgens uitvoert. De student studeert af op een combinatie van crossmediaal journalistiek werk en een ontwerp- of praktijkgericht onderzoek.

Het panel is overtuigd van de kwaliteit van het nieuwe curriculumontwerp. Studenten worden, sneller dan voorheen, geconfronteerd met de reële beroepspraktijk en de inhoudelijke benadering is goed afgestemd op de snelle ontwikkelingen in het journalistieke domein. Ook de vertegenwoordiging van het werkveld met wie het panel spreekt, ziet de curriculumverandering nadrukkelijk als een verbetering. Zij constateren dat de jonge generatie journalisten goed in staat is om zijn verhaal op de doelgroep af te stemmen. 'Ook het conceptueel denken is stevig ontwikkeld,' stelt een van hen vast. De studenten uit het eerste en tweede jaar zijn eveneens enthousiast: 'Je staat direct met beide benen in de modder, zegt een van hen, dat is even wennen, maar je leert er veel van. Bovendien weet je dan ook direct of het beroep wel iets voor je is.' Het panel merkt in dezen wel op dat de opleiding in de begeleiding oog moet houden voor studenten die op zichzelf geschikt zijn voor het beroep, maar – door hun vooropleiding – nog onvoldoende zijn voorbereid op de zelfstandigheid die de opleiding al in de propedeuse vereist. Deze vereiste enkel bij de start van het programma communiceren, vindt het panel ontoereikend.

Ondanks de stevige support voor het nieuwe curriculumontwerp, tekent het panel onder de werkveldvertegenwoordiging ook een pleidooi op voor behoud van de expliciete aandacht voor het journalistieke ambacht, het handwerk. Men refereert daarbij aan de nieuwe generatie journalisten, die minder kritisch, minder vasthoudend, minder op zoek naar achtergronden zou zijn en hoor en wederhoor niet altijd consequent zou toepassen. Het panel signaleert – ook bij bestudering van de eindwerken – een soortgelijke tendens en vindt dat de opleiding in tijden waarin de journalistieke basiswaarden maatschappelijk onder druk staan, juist nu de aandacht voor het journalistieke ambacht zou moeten versterken.

Voorts stelt het panel na bestudering van het curriculum en verschillende studiehandleidingen vast dat onderzoek op een integrale en adequate wijze in het curriculum is verweven; dit geldt zowel voor de journalistieke research als het praktijk- en ontwerpgericht onderzoek.

Individuele profilering en excellentie

Aan het einde van de het tweede studiejaar stelt de student een eigen studieroute vast voor een inhoudelijke en een mediums specifieke verdieping, en twee stages. In deze profileringsruimte (30EC) kan hij naar keuze een (HU)-minor (of twee keuzecursussen) of een buitenlands programma volgen. Zelf biedt de opleiding minoren aan als Fotojournalistiek, Datavisualisatie en verschillende specialistische projectredacties zoals Religie & Narrativiteit, Amerikaanse verkiezingen en Jeugd-journalistiek.

Studenten die bovenop het reguliere programma meer uitdaging zoeken, kunnen de kwalificatie 'with honours' verkrijgen. Daartoe behalen zij losse certificaten en 'sterren', die tot uitdrukking brengen dat zij over additionele kennis en kunde beschikken. Sterren behaal je via het eigen honours-onderwijsaanbod van de opleiding en het Engelstalige *Europe in the World-programma*, door eigen initiatief van de student, dikwijls met betrokkenheid van iemand uit de beroepspraktijk, voor een project dat is goedgekeurd door de honourscoördinator of via extra-curriculaire activiteiten zoals bijvoorbeeld een presentatie van onderzoeksresultaten op een (internationaal) congres of een extra, aanvullende, stageactiviteit. Het afgelopen studiejaar hebben 11 studenten van de opleiding de kwalificatie 'with honours' behaald. Het panel vindt dat de opleiding voldoende ruimte biedt aan wensen van studenten zich onderscheidend te profileren. Studenten zijn er tevreden over.

Internationalisering

In het programma is nadrukkelijk een journalistiek-inhoudelijke oriëntatie op mondiale ontwikkelingen in het nieuws opgenomen. Daarnaast biedt de opleiding reizen en excursies, buitenlandstages, journalistieke vaardigheden op het gebied van internationale verslaggeving, kennis over de wereld, twee Engelstalige programma's, waaronder het al genoemde internationale honours-programma *Europe in the World*, uitwisselingsprogramma's met universiteiten over de hele wereld en internationaal onderzoek vanuit het kenniscentrum. De opleiding werkt, zo blijkt uit de beschrijvingen van de studie-eenheden en de auditgesprekken, met Engelstalige journalistieke media en bronnen, in jaar 1 vooral bij het vak Research. Op Instituutsniveau is het internationaliseringsbeleid 2017-2020 verwoord. Daarin is een onderscheid aangebracht tussen internationalisering @home, exchange-activiteiten en internationale projecten. Daaruit blijkt dat de opleiding een aanzienlijk aantal studenten (en ook docenten) in contact brengt met de internationale context van het beroep. Het panel vindt de internationale oriëntatie binnen het programma passend voor een journalist in opleiding.

Het vernieuwde onderwijs is door management en lectoraat grondig geëvalueerd, waarna op basis van de uitkomsten verbeteringen zijn doorgevoerd. Studenten (studentvertegenwoordigers, studiegroepen, focusgroepen) en docenten zijn bevraagd, onder meer via gestructureerde vragenlijsten. Tijdens de audit spreken de aanwezige tweedejaarsstudenten lovend over de wijze waarop de opleiding de kritiek van studenten ter harte heeft genomen. De eerstejaars herkennen de verbeteringen, zoals een andere organisatie en herinvoering van kennistoetsing. Ook docenten, die aanvankelijk sceptisch tegenover de curriculumvernieuwing stonden, regeren desgevraagd positief: 'Ik wilde vooral lesgeven, maar ik ben nu coach en zie dat studenten echt aan het werk zijn. Ik kan mijn expertise nog steeds kwijt, maar wel anders, het gaat vaker over de schouders heen en in aansluiting op de behoeften van de student'. Dat weerhoudt hem er overigens niet van om 'soms nog even de boel bij elkaar te roepen om het Kofschip uit te leggen.'

Het panel constateert (i) dat de opleiding de dagelijkse realiteit van de journalistiek vergaand tot uitgangspunt heeft gemaakt van haar (vernieuwde) didactisch concept en dat zij mede hierdoor een stevige wisselwerking tot stand brengt met de beroepspraktijk; (ii) dat onderzoek op een stevige wijze en van meet af aan is verankerd in het curriculum, waarbij studenten researchvaardigheden ontwikkelen voor journalistieke producties, in een afzonderlijke leerlijn praktijkgericht onderzoek verrichten waarin zij de gehele onderzoekscyclus doorlopen, en – in het kader van ondernemerschap en innovatie – vaardigheden opdoen voor ontwerpgericht onderzoek; (iii) dat de opleiding studenten de mogelijkheid biedt tot individuele profilering en tot het nastreven van excellentie en dat zij in voldoende mate in aanraking komen met de internationale dimensie van het beroep; (iv) dat de opleiding op adequate wijze de vinger aan de pols houdt bij de uitrol van het nieuwe curriculum.

Aandacht vereist de aansluiting van de opleiding op de vooropleiding en de voortdurende focus op de journalistiek-ambachtelijke vaardigheden.

Docententeam

Het docentenkorps van de opleiding telt ruim 68 vaste medewerkers; daarnaast maakt de opleiding wisselend gebruik van een flexibele schil bestaande uit zo'n 63 journalisten en mediaprofessionals. Vierenzeventig procent van de vaste docenten beschikt over een Masteropleiding, 4,3% is gepromoveerd. Uit hun cv's blijkt dat de docenten uiteenlopende achtergronden hebben: veel hebben een afgeronde opleiding Neerlandistiek, communicatiewetenschappen of diverse kunst- en cultuurstudies. Recent heeft de opleiding de deskundigheden van de docenten – mede met het oog op de herinrichting van het curriculum – opnieuw geïnventariseerd en afgezet tegen de benodigde kerncompetenties waarover de student aan het einde van de opleiding dient te beschikken.

Uit het overzicht blijkt dat met de expertise van de docenten het curriculum stevig en volledig wordt afgedekt. Dit geldt ook voor de maatschappelijke vakken. Het aandeel docenten dat kan acteren binnen 'design en storytelling' (19) vergt bij werving van personeel aandacht. Docenten die de journalistieke vakken verzorgen hebben allen een achtergrond in de journalistiek. Bijna 50% van de docenten heeft bovendien journalistieke ervaring opgedaan in het buitenland. De werkveldvertegenwoordigers met wie het panel sprak, vinden dat de opleiding er steeds beter in slaagt om de realiteit van het werkveld te simuleren, onder andere door hierbij passend personeel aan te trekken.

Voor de professionalisering van de docenten kent de HU trainingen op het gebied van didactiek en begeleiding, toetsing en onderzoek. Alle docenten dienen in 2020 te beschikken over de Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheid (BDB), die ook de BKE impliceert. De opleiding organiseert studiedagen over toetsing, het formuleren van leerdoelen en beoordelingscriteria, didactiek, ontwikkelingen in het werkveld en het afstuderen. Daarnaast organiseert het lectoraat inhoudelijke workshops, zoals over social media en onderzoekvaardigheid, en verzorgt het *labtalks* waarin nieuwe ontwikkelingen binnen de journalistiek en de mediawereld worden behandeld.

Met het oog op de gewijzigde didactische aanpak in het nieuwe curriculum zijn docenten uit jaar 1 recent getraind voor hun nieuwe rol van coach. De opleiding is van plan de trainingen te continueren en in de organisatie ruimte te faciliteren voor structureel overleg tussen docenten voor een betere onderlinge afstemming in het kader van het integrale karakter van de studieopdrachten en de toetsing. Het panel is hier positief over.

Het is het panel gebleken dat de majeure veranderingen in het management, de hogeschoolorganisatie, het curriculum en de werkomgeving hun neerslag hebben op het functioneren van de docenten als *team*. De werk(druk)beleving is daarvan één aspect; lastiger is het wellicht om 'alle neuzen dezelfde kant' op te krijgen; over de ingeslagen koers – hoezeer ook te verdedigen – is op het moment van de audit onder de docenten nog geen brede consensus. Naar het oordeel van het panel zal het aspect van 'teambuilding' de komende periode veel aandacht vragen van het management.

Opleidingsspecifieke voorzieningen

De opleiding is, zoals vermeld, tijdelijk gehuisvest. Tegen deze achtergrond is de fysieke leeromgeving geëigend om het programma uit te voeren. De opleiding beschikt over de voor de didactiek van het nieuwe onderwijs benodigde Media Technologische Omgeving (MTO) die specifiek is voor de School voor Journalistiek: twee radiostudio's met inspreekruimtes, een tv-studio, een Greenscreen studio, acht videomontage-ruimtes, twee AV-instructielokalen, een aantal redactielokalen en een MediaDesk voor uitleen van apparatuur. Een rondgang langs de faciliteiten leert het panel dat de MTO, en daarmee de opleiding, voorzien is van hard- en software die aansluiten op de (toekomstige) mediaberoepspraktijk. Het panel vindt het belangrijk dat de opleiding ook op de nieuwe, definitieve locatie kan blijven beschikken over eenzelfde ruimtelijke en facilitaire omvang.

Informatievoorziening

De informatievoorziening naar studenten loopt via verscheidene kanalen: via het intranet Sharepoint heeft de student de beschikking over alle cursusinformatie; de cijferadministratie en de cursusintekening lopen via Osiris. Iedere student heeft een eigen HU-mailaccount. Studenten kunnen alle systemen ook van buiten de hogeschool raadplegen. Bij de balie van het Student informatiepunt (STIP) kunnen zij terecht voor al hun vragen en opmerkingen over roosters, cijfers, aanwezigheid van docenten e.d.; ook kunnen ze er terecht voor klachten. Via de jaarcoördinator ontvangt de student nieuwsbrieven, onder meer met verslaggeving van overleg tussen hun jaarcoördinator en het management, over verbeterpunten en de daarop gevolgde acties van het management. Studenten zijn door de bank genomen tevreden over de wijze waarop de opleiding met hen communiceert. Studenten signaleren dat de opleiding er recent voor heeft gezorgd dat docenten de handleidingen voor de cursussen op eenzelfde wijze interpreteren.

Weging en Oordeel

Het panel is te spreken over het vernieuwde didactisch concept en de stevige wisselwerking met de beroepspraktijk. Onderzoek is afdoende in het curriculum opgenomen, zowel wat betreft de journalistieke research als het kunnen uitvoeren van praktijkgericht onderzoek. De opleiding heeft oog voor individuele profilering en excellentie en studenten komen in aanraking met de internationale aspecten van het beroep. Ook waardeert het panel de wijze waarop de opleiding de uitrol van het nieuwe curriculum monitort.

De docenten vindt het panel stevig gekwalificeerd en hun expertise toereikend voor het programma. De professionalisering is adequaat.

De tijdelijke huisvesting bevat alle ruimten en technologische middelen die nodig zijn om het vernieuwde curriculum naar behoren uit te voeren en de studenten zijn door de bank genomen tevreden over de wijze waarop de opleiding met hen communiceert en zich – waar dit nog niet volledig op orde is – verbetert.

Daar staat tegenover dat het panel vindt dat de aansluiting van de opleiding op de vooropleiding en het trainen van journalistiek-ambachtelijke vaardigheden nog aandacht behoeft. Ook is het panel gebleken dat de majeure veranderingen in het management, de hogeschool-organisatie, het curriculum en de werkomgeving impact hebben op het functioneren van de docenten als *team*. De werk(druk)beleving is daarvan één aspect, het meekrijgen van alle docenten in de vernieuwing is wellicht lastiger; over de ingeslagen koers – hoezeer ook te verdedigen – is op het moment van de audit onder de docenten nog geen volledige consensus. Naar het oordeel van het panel zal het aspect van 'teambuilding' de komende periode van het management verhoogde aandacht vragen.

Het panel beoordeelt de onderwijsleeromgeving als '**voldoende**'.

4.3. Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Toelichting NVAO: De beoordeling is valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk. De eisen zijn helder voor de studenten. De kwaliteit van de tentaminering en examinering wordt voldoende gewaarborgd en voldoet aan de wettelijke deugdelijkheidsvereisten. De toetsen ondersteunen het eigen leerproces van de student.

Bevindingen

Richtinggevend voor de toetsing binnen de hogeschool is het centraal vastgelegde HU Toetskader. Dit document is recent opgesteld (mei 2017) en geeft richting, houvast en ruimte aan opleidingen om hun toetsbeleid vorm te geven. Het baseert zich op ontwikkelingen als gepersonaliseerd leren, blended learning en nieuwe technologieën, waardoor het toetsen, en dus het onderwijs, anders moet worden ingericht. Dat wil onder meer zeggen dat de toets het vertrekpunt is en niet het sluitstuk van onderwijs en dat formatieve toetsing een prominente plaats in het onderwijs krijgt.

De opleiding heeft zich bij haar opleidingstoetsbeleid (augustus 2017) en de uitwerking daarvan in het toetsplan, met afzonderlijke toetsprogramma's voor de propedeuse en de hoofdfase, gebaseerd op het centrale toetskader. Het toetsplan stelt de opleiding jaarlijks bij. Hierin staat het proces van toetsing beschreven, van ontwerp tot evaluatie, alsook de toetstechnische kwaliteitseisen en de eisen van validiteit, betrouwbaarheid en transparantie. De kern van het toetsplan wordt gevormd door de competentiematrix. Deze maakt, zo stelt het panel vast, in één oogopslag duidelijk in welk studieonderdeel (cursus) de student welke competentie(s) op welk niveau ontwikkelt en waar en hoe deze getoetst worden. Als voorbeeld volgt hierna in schema hoe de opleiding voor de propedeuse haar toetsprogramma heeft vormgegeven.

Semester	Cursus	Toets	Aantal	EC
1. Cross- mediale AV- producties	Praktijkgericht onderzoek	Literatuuronderzoek; Toets Medialandschap	2	5
	Journalistiek AV	Productiedossier; Kennistoets kunst, economie, mens	2	5
	Media-ethiek	Columns, verdediging en juring	1	5
	Crossmediaal AV	Kennistoets recht economie, bedrijf Productiedossier Toets professional skills	3	10
	Humanities	Haar-zijn profiel; Mijn profiel	2	5
2. Cross- mediale tekst- producties	Ontwerponderzoek	Dossier; Pitch	2	5
	Journalistiek tekst	Productiedossier; Kennistoets wonen en lokale politiek	2	5
	Publieksinteractie	Publieksanalyse en social media strategie	1	5
	Crossmediaal werken in tekst	Productiedossier Kennistoets levensbeschouwing en nationale politiek professional skills	3	10
	Creativity	Portfolio	1	5

Figure 2 Toetsprogramma propedeuse

Toetsvormen variëren. Soms gaat het om een assessment (of een observatie van gedrag) in de vorm van een pitch, een presentatie of een ander optreden, soms om een combinatie. Om het eigen leerproces van de student te ondersteunen, hanteert de opleiding ook formatieve toetsing, bijvoorbeeld in de vorm van self-assessments. Alle toetsen zijn individueel; ook groepsproducten worden per student gecijferd.

Daarnaast zijn er schriftelijke toetsen in de vorm van multiple-choice-toetsen of toetsen met open vragen, vaardigheidstoetsen, mondelinge toetsen, simulatietoetsen, praktijktoetsen (stages), *learner reports* (leer- en reflectieverslagen) en peer- en self-assessments. Correct gebruik van de Nederlandse taal maakt standaard deel uit van de criteria voor de beoordeling van de schriftelijke toetsen.

Het panel constateert op basis van de toetsprogramma's en de ter inzage liggende selectie van toetsen dat de toetsvormen (geregeld integraal van aard) goed passen bij de inhoud van het voorafgaande (competentiegerichte) onderwijs. Ook legt de opleiding in haar competentie-/toetsmatrix een heldere relatie tussen de beoogde leeruitkomsten en de toetsinhoud- en -vorm. Daardoor borgt zij de inhoudsvaliditeit van de toetsing. Wel vraagt het panel aandacht voor de relevantie en het kennisniveau van sommige vragen uit MC-toetsen. Het vindt dat de opleiding hier nog eens kritisch naar moet kijken.

De betrouwbaarheid van de toetsing bevordert de opleiding door het consequent hanteren van meer-ogen-beleid. Bij het ontwerp zijn in het oude curriculum minimaal twee docenten betrokken en de toetsconstructie voor het nieuwe onderwijs gebeurt in een werkgroep van onderwijsontwikkelaars. Screening van toetsen gebeurt aan de hand van de twaalf kwaliteitscriteria van Baartman (2008). Bij de beoordeling van een door de student gemaakte toets wordt bij twijfel (cijfer tussen 5 en 6) het oordeel van een tweede examinerator ingeroepen. Voor het afstudeerprogramma houden examinatoren kalibreersessies die moeten bijdragen aan normvinding. Dit gebeurt ook voor de toetsen van het nieuwe onderwijs (jaar 1).

Iedere cursushandleiding bevat voor studenten informatie over de toets: welke leerdoelen aan bod komen, hoe deze getoetst worden, wat de beoordelingscriteria zijn, hoe lang de toets duurt, wat de cesuur is en wat de weging van de toetsonderdelen. Ook vermeldt de handleiding of de toets formatief of summatief is, en wanneer de toets zal plaatsvinden. Bij een onvoldoende mag de student de toets op een regulier herkansingsmoment overdoen. Binnen vijftien werkdagen krijgt de student de uitslag van de toets; daarna wordt een inzagemoment georganiseerd. Studenten tonen zich tijdens de audit tevreden over de inhoud en organisatie van de toetsen.

Afstudeerprogramma

Ten tijde van de audit bestaat de afstudeereenheid uit de Tweede Stage van 20 EC, en de Cursus Afstuderen, van 10 EC, samen 30 EC. De prestaties die in deze twee onderdelen van de student worden verlangd zijn representatief voor de beoogde leerresultaten op alle zeven competentiegebieden op het startniveau van het beroep journalist. In de bij deze studieonderdelen behorende handleidingen staat de wijze van toetsing vermeld. Voor een zuivere (objectieve, valide en betrouwbare) beoordeling worden in de afstudeereenheid van de opleiding begeleiding en beoordeling zoveel mogelijk gescheiden. Daarnaast betreft de opleiding ook externe gecommiteerden als waarnemer bij het afstuderen en kalibreert zij afstudeerwerken, behalve intern, jaarlijks ook met de opleiding Journalistiek van Hogeschool Windesheim. Het panel waardeert dit.

In het nieuwe onderwijs zal de stage geen deel meer uitmaken van de afstudeereenheid, omdat de opleiding vindt dat met de tweeslag stage en afstudeeronderzoek competenties dubbel worden beoordeeld. De omvang van het afstudeerprogramma blijft 30EC, maar de vijf competenties worden getoetst aan de hand van drie portfolio's met: (i) crossmediale journalistieke producties, (ii) een ontwerp- dan wel een praktijkgericht onderzoek, en (iii) een reflectie op de eigen professionaliteit.

Examencommissie

De bezetting van de examencommissie, die is ingericht op instituutsniveau, is in 2016 grondig gewijzigd, waardoor zij haar positie moest hervinden. De examencommissie kent minimaal een toetsdeskundige en een extern lid van buiten de HU.

Uit het Jaarverslag 2016-2017 blijkt dat de examencommissie haar wettelijke taken zorgvuldig uitvoert, waaronder het aanwijzen van de examinatoren. Zij acteert zowel proactief als reactief. In het achterliggende studiejaar heeft zij de toetscommissie onderzoek laten uitvoeren naar de kwaliteit van de toetsing en heeft zij zelf kwantitatief onderzoek gedaan naar aanleiding van de periodieke kwaliteitsgegevens (spreiding resultaten, slagingspercentages, min/max, etc.); met name het hoge aantal geslaagden voor sommige toetsen (>90%) vormde de basis voor een gesprek hierover met het opleidingsmanagement. Daarnaast onderzocht de toetscommissie in opdracht van de examencommissie dertien toetsen naar aanleiding van meldingen van studenten. In alle gevallen ging het daarbij om aanpassingen in een studiehandleiding of de aanwijzing de informatie uit de studiehandleiding daadwerkelijk op te volgen. De examencommissie is actief betrokken bij de herziening van het toetsbeleid in het kader van het nieuwe onderwijs en heeft sturend opgetreden bij de instelling van de zogenoemde toetsexpertisegroep (TEG) binnen het instituut. Deze groep moet docenten ondersteuning gaan bieden bij de toetsconstructie. Daarnaast stuurt de examencommissie op het uiterlijk voor 2020 behalen van de SKE-kwalificatie voor alle examinatoren.

Tijdens de audit maakt de examencommissie op het panel een stevige indruk. Er is sprake van deskundigheid en een goede professionele relatie met het management. De examencommissie ziet nog graag een versterkte aandacht voor toetsing binnen de opleiding, met name waar het erom gaat om via formatieve toetsing de opbouw van een portfolio en/of door assessments de beroepsproducten van studenten stelselmatig te beoordelen. Ook wil zij de eenduidigheid in de schriftelijke beoordeling van de eindwerken nog versterken. Het panel ondersteunt dit, omdat het – net als de examencommissie – beoordelingsformulieren heeft aangetroffen waarbij het commentaar, c.q. de feedback, wisselend van substantie en oriëntatie is, en niet altijd aansluit op het afgegeven oordeel.

Het panel vindt het dan ook begrijpelijk dat de examencommissie de beoordelingscriteria nader wil specificeren in *rubrics*. Lovenswaardig, maar ook bij het ontwerpen van rubrics blijft een correcte en eenduidige toepassing ervan, vanuit een gedeelde opvatting over de betekenis van de beoordelingscriteria, continu een punt van aandacht.

Het panel vindt dat de examencommissie zich niet alleen moet richten op het verbeteren van (verantwoorden van) beoordelingen, maar vooral ook haar energie moet steken in de *inhoudelijke* kwaliteit van de integrale toetsvormen (beoordelen van beroepsproducten en afnemen van assessments, waaronder het kalibreren tussen examinatoren) en het bewaken van de kwaliteit van de opdrachten en toetsen.

Weging en Oordeel

Het panel constateert op deze standaard basiskwaliteit. De wijze waarop de opleiding toetst past bij het competentiegerichte onderwijs dat zij aanbiedt; het 'toetsgebouw' is gedegen opgezet, er is sprake van integrale toetsing en een breed repertoire aan toetsvormen. Waar formatieve toetsing is ingezet, stimuleert dit het individuele leerproces van studenten. De realistische beroepsproducten waarmee de opleiding het behalen van de beoogde leerresultaten beoordeelt en de wijze waarop de opleiding de toetsen construeert, draagt bij aan de inhoudelijke en toetstechnische validiteit.

De opleiding werkt onder meer met de organisatie van kalibreersessies aan een betrouwbare beoordeling. Ook het vier-ogenbeleid bij het ontwerpen en beoordelen van toetsen, de inzet van een extern gecommiteerde bij het afstuderen en een strikte scheiding tussen begeleiden en beoordelen binnen het afstudeerprogramma, bevorderen dit. Studenten zijn goed op de hoogte waarop zij worden beoordeeld; studiehandleidingen bevatten heldere en concrete informatie hierover. De opleiding evalueert de kwaliteit van het toetsproces stelselmatig en de examencommissie, die stevig in positie is, houdt zowel proactief als reactief zicht op de kwaliteit van de toetsen.

Het panel vraagt aandacht voor de kwaliteit van sommige vragen in multiple-choice toetsen en vindt het – met de examencommissie – belangrijk om de wijze waarop examinatoren hun beoordeling onderbouwen, met name in de afstudeerfase, meer te kalibreren.

Op grond hiervan komt het panel op Standaard 3 tot het oordeel '**voldoende**'.

4.4. Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het realiseren van de beoogde leerresultaten blijkt uit de uitkomsten van toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

Het panel heeft voorafgaand aan de audit uit de afstudeercohorten 2015-2016 en 2016-2017 een gestratificeerde selectie van 15 afstudeerdossiers gemaakt. Zoals al vermeld onder standaard 3 beslaat het huidige afstudeerprogramma 30EC, bestaande uit een stage(verslag) en de cursus afstuderen (10EC) die drie onderdelen omvat: een tweedelige journalistieke productie, waaronder een crossmediaal onderdeel, een literatuuronderzoek en een reflectie op het eigen werk en de eigen professionaliteit. Het afstuderen eindigt met een beoordelingsgesprek. Alle onderdelen krijgen een afzonderlijk cijfer, dat minimaal 5,5 moet zijn om te slagen.

Het panel zag over de gehele linie dossiers met producten die de toets der kritiek konden doorstaan; in de meeste gevallen kwamen de panelleden tot een eenzelfde becijfering als de examinatoren van de opleiding. Het werk van twee afgestudeerden riep vraagtekens op; het panel heeft daarom de betrokken examinatoren op de auditdag uitgenodigd voor een toelichting. Bij één student veroorzaakte de wijze waarop de examiner het commentaar had opgeschreven (zie ook standaard 3) een vertekend beeld. Door het formatieve karakter van de beoordelingsteksten kwam het accent sterk te liggen op wat de student nog *niet* kan en te weinig op wat hij allemaal wel kan. Veel docenten zeiden dit te herkennen. Het panel vond het uitgevoerde onderzoek aan de lichte kant, evenals het gepresenteerde literatuuronderzoek, maar kon op grond van de toelichting de beoordeling billijken.

Het andere geval betrof een student die in zijn onderzoeksopdracht vier deelvragen stelde en er maar twee beantwoordde. Ook hier bleek een deel van de prestaties buiten beeld te blijven, omdat de ontbrekende antwoorden in andere producten werden gegeven. De examinatoren hadden bij hun beoordeling bovendien een integrale, holistische benadering toegepast, waardoor hun oordeel de kwaliteit van de feitelijk opgeleverde producten ontsteeg. Het panel stelde in dit geval overigens ook vraagtekens bij de begeleiding, omdat de onderzoeksvraag van de student nauwelijks binnen de gegeven periode te onderzoeken was. Het panel zou in dit geval op inhoudelijke gronden een onvoldoende hebben toegekend.

Functioneren in de praktijk

Recent heeft de opleiding een onderzoek uitgevoerd onder haar alumni. Hieruit blijkt dat de meesten een fulltime baan hebben; één op de twee had zelfs al werk bij het afstuderen.

Driekwart van de respondenten werkt in de media en journalistiek.

De werkveldvertegenwoordigers zijn positief over de afgestudeerden van de opleiding en zijn enthousiast over de door de opleiding ingeslagen weg. Zij vinden dat de vernieuwing prima aansluit bij de wijze waarop journalisten in de huidige praktijk moeten functioneren.

Weging en Oordeel

De opleiding realiseert op standaard 4 basiskwaliteit. Door de bank genomen, laten de studenten zien dat zij de beoogde leerresultaten van de opleiding hebben behaald. Een van de geselecteerde eindwerken vond het panel onder de maat. Het panel heeft er – op basis van de gevoerde gesprekken met de examencommissie – vertrouwen in dat het hier eenmalig incident betrof. Het werkveld is zeer te spreken over de wijze waarop de afgestudeerden zich in het journalistieke domein manifesteren.

Het panel beoordeelt Standaard 4 dan ook als **'voldoende'**.

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL

Het panel heeft een opleiding gezien die sterk in beweging is. Dat is begrijpelijk in het licht van de dynamische ontwikkelingen binnen het domein van de journalistiek. Ongelukkigerwijs vallen de didactisch-inhoudelijke interventies van de Bachelor Journalistiek samen met de organisatorische dynamiek van de Hogeschool. Twee verhuizingen kort na elkaar, het opheffen van de facultaire organisatielaag met effecten op de dienstverlening en de recente vernieuwing van het opleidingsmanagement, spelen de opleiding parten bij de uitrol van het nieuwe curriculum.

Desondanks slaagt de opleiding erin om de onvolkomenheden uit het eerste jaar te ondervangen, te luisteren naar kritiek van studenten en zich te verbeteren. Het panel is er tijdens de audit van overtuigd geraakt dat de opleiding met haar nieuwe programmaopzet, die dicht op de praktijk wordt uitgevoerd, een koers vaart die nauw aansluit op de behoeften van het journalistieke werkveld. De opleiding heeft op zichzelf een concept in handen dat, eenmaal consequent en volledig doorgevoerd, in potentie de basiskwaliteit kan ontstijgen.

Het panel vindt het sterk dat het management aangeeft de opleiding te willen laten 'groeien' van 1200 studenten nu, naar 1000 studenten in de toekomst. Dit zorgt voor een meer overzichtelijke schaalgrootte.

Het panel beoordeelt alle standaarden uit het kader voor de beperkte opleidingsbeoordeling met een voldoende. Gelet op de stevige transitie waarin de opleiding ten tijde van de audit verkeert, waarbij de nieuwe opzet nog maar beperkt kon worden beoordeeld en het resultaat ervan nog niet in beeld kon zijn, geeft het auditpanel de opleiding de nadrukkelijke aanbeveling om mettertijd zelf een midterm-review te laten uitvoeren door een extern panel.

Op grond van de vigerende beslisregels van de NVAO komt het panel voor de opleiding als geheel tot het oordeel '**voldoende**'.

6. AANBEVELINGEN

- Houd met name in de startfase van de opleiding oog op de begeleiding van studenten die in potentie wel geschikt zijn voor het beroep, maar in hun vooropleiding hun zelfstandigheid nog niet zover hebben ontwikkeld dat zij zich 'als een vis in het water' voelen bij het nieuwe didactisch-concept;
- Het panel vindt dat de opleiding met het nieuwe programma in beginsel een concept in handen heeft dat, eenmaal consequent en volledig doorgevoerd, in potentie de basis-kwaliteit kan ontstijgen. Daarvoor is in ieder geval nodig dat (i) de opleiding het huidige niveau van communicatie met de studenten continueert, (ii) nog meer dan nu het geval is, investeert in het draagvlak voor het concept onder het docententeam, (iii) de werkbelasting van de docenten zorgvuldig bewaakt en (iv) keuzes durft te maken die de uitvoering van het vernieuwde onderwijsconcept niet in de weg staan; de huidige aanpak neigt namelijk naar én, én, én: meer onderzoek, meer praktijkopdrachten, meer focus op begeleiden en beoordelen. Dit zijn allemaal zeer nuttige, maar ook erg docent-intensieve zaken, die structureel doorwerken. Tegelijkertijd voert de opleiding elementen van de oude opzet opnieuw in, zoals de kennistoetsing. Het panel vindt dat het succes van het concept staat of valt met meer docentinzet en de mate waarin de docenten actuele en relevante praktijkervaring hebben. Als de opleiding er niet in slaagt hierin te voorzien, is de nieuwe opzet kwetsbaar.
- Het panel waardeert in hoge mate de focus van de opleiding op vernieuwing. Deze waardering betreft zowel haar blik op de innovatieve journalistieke verschijningsvormen, alsook de vernieuwing van haar eigen competentiegerichte onderwijs. Het panel vindt het van belang dat de opleiding daarbij oog blijft houden voor de duurzame verankering in het programma van (i) de *kenniscomponent*, die bij een meer integrale competentiegerichte benadering minder expliciet zichtbaar wordt, en (ii) de consequente toepassing van journalistieke *basisvaardigheden*, zeker nu de professionele autonomie binnen de journalistieke beroepspraktijk en de maatschappelijke geloofwaardigheid van het *métier* onder druk staan. Overigens is dit een aanbeveling die geldt voor alle opleidingen uit het cluster journalistiek.
Specifiek voor de Bachelor Journalistiek van de HU beveelt het panel aan om te bezien of de journalistieke kernwaarden, voor een opleiding die zichzelf beschouwt – overigens ondersteund door het werkveld – als 'hofleverancier' voor de belangrijkste media in Nederland, nog sterker en op profilerende wijze verankerd kunnen worden in de beoogde leerresultaten (standaard 1).
- Organiseer, op basis van dit auditrapport, zelf een midterm review en laat deze uitvoeren door een extern panel. Maak daarbij vooral ook jaar 3 en 4, en het niveau van de eerste lichte nieuwe afstudeerders expliciet onderwerp van beoordeling.

BIJLAGE I   Scoretabel

Scoretabel paneloordelen Hogeschool Utrecht hbo-bachelor Journalistiek voltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde leerresultaten	G
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	V
Standaard 3. Toetsing	V
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	V
Algemeen eindoordeel	V

BIJLAGE II Programma, werkwijze en beslisregels

Auditprogramma Beperkte Opleidingsbeoordeling t.b.v. hbo-bacheloropleiding Journalistiek – Hogeschool Utrecht - datum locatiebezoek: 31 oktober 2017

Tijd	Gesprekspartners (incl. functies/rollen)	Gespreksonderwerpen
08.15 – 08.30	Inloop & ontvangst auditpanel	
08.30 – 09.30	Vooroverleg auditpanel	<ul style="list-style-type: none"> - vooroverleg - bestudering documenten ter inzage
09.30 – 10.15	Opleidingsmanagement Hans de Clercq (Instituutsdirecteur) Hendrien van de Weert (Opleidingsmanager) Henk-Jan van Zwieten(Opleidingsmanager) Loeki Abram(Opleidingsmanager)	<i>Kennismaking MT en vaststellen agenda</i> <ul style="list-style-type: none"> - eigenheid opleiding / positionering & profilering - ambities - hbo-niveau - relatie beroepenveld - internationale oriëntatie - onderzoeksdimensie
10.15 – 10.25	Pauze / Intern overleg auditpanel	<ul style="list-style-type: none"> - intern overleg - bestudering documenten ter inzage
10.25 – 10.55	Lectoren en kenniskring Piet Bakker (lector) Yael Woortman-de Haan Klaske Tameling	<ul style="list-style-type: none"> - onderzoekslijn - interactie onderwijs en onderzoek - deskundigheidsbevordering docenten
10.55 – 11.10	Pauze / Intern overleg auditpanel	<ul style="list-style-type: none"> - intern overleg - bestudering documenten ter inzage
11.10 – 12.00	Docenten (waaronder afstudeerbegeleiders en -beoordelaars) Carien Touwen Arie de Jongh Pauline Weseman Maaïke Severijnen Michiel Smis Peter Douma	<i>Samenhangende onderwijsleeromgeving:</i> <ul style="list-style-type: none"> - inhoud en vormgeving programma - eigen inkleuring programma - onderzoekslijn - lectoraat en kenniskring - interactie onderwijs en onderzoek - praktijkcomponenten / stage - internationale component - aansluiting instromers - relatie docenten beroepenveld - eigen deskundigheid docenten - opleidingsspecifieke voorzieningen - toetsen en beoordelen - borging niveau
12.00 – 12.15	Pauze / Intern overleg auditpanel	<ul style="list-style-type: none"> - intern overleg - bestudering documenten ter inzage
12.15 – 13.00	Studenten (waaronder een of twee leden vanuit de opleidingscommissie) Mila Marie Bleeksma (OC) (jaar 2) Veerle Bos (jaar 2) Lois van Wijnen (jaar 1) Bovenbouw studenten: Karlijn Boddeus (vz OC, jaar 4) Coen van den Braber (jaar 3)	<ul style="list-style-type: none"> - aansluiting - kwaliteit en relevantie programma - studeerbaarheid / studiebegeleiding - kwaliteit docenten - opleidingsspecifieke voorzieningen - toetsen en beoordelen
13.00 – 13.45	Lunch auditpanel	<ul style="list-style-type: none"> - intern overleg - bestudering documenten ter inzage
13.45 – 14.45	Bestudering documenten ter inzage Materiaalinzage Rondleiding opleidingsspecifieke voorzieningen/lessituaties	<ul style="list-style-type: none"> - verificatie opleidingsspecifieke voorzieningen - bezoek specifieke lessituaties/bijwonen van lessen o.i.d.

Tijd	Gesprekspartners (incl. functies/rollen)	Gespreksonderwerpen
14.45 – 15.30	Examencommissie (waaronder toetscommissie) Bart Faber (voorzitter EC) Rob van den Idsert Dieuwertje Mertens Bart Alberink Pauline Fuhri Snethlage	<ul style="list-style-type: none"> - bevoegdheden, taken en rollen - relatie tot het management - (relatie tot de toetscommissie) - kwaliteitsborging toetsen en beoordelen - kwaliteitsborging afstuderen
15.30 – 15.45	Pauze / Intern overleg auditpanel	<ul style="list-style-type: none"> - intern overleg - bestudering documenten ter inzage - bepalen pending issues
15.45 – 16.30	Alumni / Werkveldvertegenwoordiging Werkveld Annelies Bergman, Sanoma (BvC) Marcel Gelauff, NOS (vz BvC) Alumni (zijn tevens stagebegeleider) Diane Hoekstra, AD Nieuwsmedia Tom van Marrewijk, Freelancer Daan Jansen, KRO Brandpunt Tosca Sel, Tosca Sel Producties Torsten Bos, Torsten Bos Producties	<u>Gespreksonderwerpen Alumni:</u> <ul style="list-style-type: none"> - kwaliteit en relevantie van de opleiding (programma, docenten) - functioneren in de praktijk of vervolgopleiding <u>Gespreksonderwerpen Werkveld:</u> <ul style="list-style-type: none"> - actuele ontwikkelingen en doorvertaling naar programma - andere wensen vanuit het werkveld - eigen inkleuring opleiding - stage en begeleiding - onderzoekscomponent - gerealiseerd niveau
16.30 – 16.45	Pending issues <i>(alle gesprekspartners zijn hiervoor beschikbaar)</i>	<ul style="list-style-type: none"> - (indien van toepassing)
16.45 – 17.45	Intern overleg auditpanel	<ul style="list-style-type: none"> - bepaling voorlopige beoordeling
17.45	Terugkoppeling	

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende opleiding is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde "Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland" van September 2016. Daarin staan de standaarden vermeld waarop het panel zich bij de beperkte opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het panel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditteam zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de voltijdse variant(en).

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditteam geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geledingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditteam met in achtname van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Om te kunnen beoordelen of de beoogde leerresultaten worden behaald, heeft het auditpanel een selectie van eindwerken bestudeerd overeenkomstig de NVAO-richtlijn 'beoordeling eindwerken'.

Het oordeel van het auditteam, vastgelegd in een conceptrapport, werd aan de betreffende opleiding(en) voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Afstemming deelpanels binnen het cluster

Voorzitters van de deelpanels hebben voorafgaand aan de audits contact met elkaar gehad om de kaders af te stemmen en om eventuele bijzonderheden binnen de desbetreffende visitatiegroep met elkaar te delen. Voorts was de overlap in de deelpanels aanzienlijk, waardoor ook tijdens het auditproces afstemming over de beoordelingswijze heeft plaatsgevonden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een onderwerp 'onvoldoende', 'voldoende', 'goed' of 'excellent' scores. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskaders accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, September 2016'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende kader genoemde kwaliteitsstandaarden.

Beperkte opleidingsbeoordeling

- Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval 'onvoldoende' indien i) standaard 1 'onvoldoende' is, ii) een of twee standaarden 'onvoldoende' en herstel binnen twee jaar niet realistisch en haalbaar is of iii) drie of meer standaarden als 'onvoldoende' beoordeeld wordt.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'voldoende' zijn indien ten minste twee standaarden 'voldoende' zijn, waaronder in elk geval standaard 1, en herstel van de tekortkoming(en) bij de 'onvoldoende' standaarden realistisch en haalbaar is binnen twee jaar.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'goed' zijn indien ten minste alle standaarden minimaal voldoende zijn en twee standaarden als 'goed' worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'excellent' zijn indien ten minste alle standaarden minimaal 'voldoende' worden bevonden en twee standaarden als 'excellent' worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.

BIJLAGE III   Lijst geraadpleegde documenten

- Zelfevaluatierapport opleiding
- Domeinspecifiek referentiekader en de leerresultaten van de opleiding
- Schematisch programmaoverzicht.
- Inhoudsbeschrijving (op hoofdlijnen) van de programmaonderdelen, met vermelding van
  - leerresultaten, leerdoelen, werkvormen, wijze van toetsen, literatuur (verplicht / aanbevolen), betrokken docenten en studiepunten.
- Onderwijs- en examenregeling – OER.
- Overzicht van het ingezette personeel
  - naam, functie, omvang aanstelling, graad en deskundigheid
- Overzichtslijst van *alle* eindwerken/afstudeerdossiers van de laatste twee jaar waaruit het door de student bereikte eindniveau kan worden afgeleid.
- Jaarverslag examencommissie en verslagen opleidingscommissie
- Toetsopgaven, beoordelingsformulieren met -criteria en normering en een representatieve selectie van gemaakte toetsen (presentaties, stageverslagen, assessments, portfolio's e.d.) en beoordelingen.
- Representatieve selectie van handboeken en overig studiemateriaal.

Het auditpanel heeft de volgende afstudeerdossiers bekeken¹:

Aantal	Studentnummer
1	1619198
2	1607399
3	1617456
4	1588355
5	1600976
6	1564255
7	1588617
8	1619285
9	1601470
10	1581109
11	1599948
12	1600411
13	1566179
14	1599898
15	1573582

---

¹ Om redenen van privacy zijn hier uitsluitend de studentnummers weergegeven. Namen van de afgestudeerde studenten en de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditteam.

BIJLAGE IV Overzicht auditpanel

Naam visitatiegroep:	Bachelor Journalistiek
----------------------	------------------------

Samenstelling en expertise van de panelleden die bij de beoordeling van de opleiding zijn ingezet.

Naam (inclusief titulatuur)	Rol	Expertise					
		Vakinhoud	Internationaal	Onderwijs en toetsing	Werkveld	visitatie-/ audit	Studentzaken
Dhr. Drs. W.G. (Willem) van Raaijen	Voorzitter		x	x		x	
Mw. Drs. L (Lucie) te Lintelo	lid			x			
Dhr. V. (Vladimir) Bartelds	lid	x	x	x	x	x	
Dhr. W. (Ward) Wijndelts	lid	x			x		
Dhr. J. (Job) Boonstra	studentlid						x
Dhr. H.R. (Rob) van der Made	Secretaris		x	x		x	

Korte functiebeschrijvingen (cv's) van de panelleden die deelnamen aan het auditpanel van de in dit beoordelingsrapport beschreven opleiding.

Naam (inclusief titulatuur)	Korte functiebeschrijvingen
Dhr. Drs. W.G. (Willem) van Raaijen	De heer Van Raaijen is partner bij Hobéon en treedt veelvuldig op als lead-auditor van auditpanels in het kader van accreditaties hoger onderwijs.
Mw. Drs. L (Lucie) te Lintelo	Mevrouw Te Lintelo is adviseur onderwijs bij de beleidsafdeling Onderwijs en Onderzoek aan de Hogeschool van Amsterdam
Dhr. V. (Vladimir) Bartelds	De heer Bartelds is onderwijsdirecteur van de University of the Dutch Caribbean en curriculumontwikkelaar van de uitstroomrichting Journalism van de bachelor International Communication aldaar.
Dhr. W. (Ward) Wijndelts	De heer Wijndelts is hoofdredacteur van Vrij Nederland.
Dhr. J. (Job) Boonstra	De heer Boonstra is vierdejaarsstudent Journalistiek aan de Christelijke Hogeschool Ede en volgt momenteel een minor American Studies aan de Universiteit van Amsterdam.
Dhr. H.R. (Rob) van der Made	Is NVAO-gecertificeerd secretaris sinds 2010.

Op 8 september 2017 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de hbo-bacheloropleiding Journalistiek van de Hogeschool Utrecht, onder het nummer 005904.

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende ten minste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Strategische dienstverlener voor kennisintensieve organisaties

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag

T (070) 30 66 800
F (070) 30 66 870

E info@hobeon.nl
I www.hobeon.nl